

PLUDSELIG DØD HOS HESTE

Omfanget af pludselige dødsfald hos tilsyneladende raske konkurrenceheste kendes ikke. Det er dog et faktum, at selvom det er et sjældent fænomen, så er ethvert pludseligt dødsfald tragisk for hest og rytter og giver anledning til stor følelsesmæssig påvirkning og dårlig PR

Af Philip Juul Pedersen, dyrlæge, ph.d.-studerende KU-LIFE

Mange humane idrætsforbund har indført screeningsprogrammer, og atleter udelukkes fra konkurrence, hvis der er tegn på sygdom eller forandret hjertefunktion. Sådanne tiltag er ikke implementeret i veterinærkontrollen af heste før stævner, hvor blot en veterinærinspektion samt halthedsundersøgelse er påkrævet. Dette skyldes ikke manglende vilje men manglende forskning, der kan klarlægge relevante risikofaktorer. Specielt savnes viden om hestens basale hjertefysiologi og hjertefunktion, således at denne kan vurderes bedre ved bl.a. elektrokardiografi (EKG).

Obduktioner afslører ikke alt

Det er forsøgt at undersøge årsagerne til pludselig død hos heste. Opgørelserne er

Overordnet dødsårsag	Gnsn. %
Hjerte- og eller lungesvigt	29,9
Skade på hjerne eller rygmarv (CNS)	6,7
Indre blødning	14,7
Lungesvigt og CNS skade	2,1
Muligvis hjerte- eller lungesvigt	25,0
Ukendt	21,6

Kilde: Lyle et al. 2010

dog usikre, da mange heste ikke bliver obduceret, fordi transport til patologisk undersøgelse er dyr, og ofte kan dødsårsagen alligevel ikke fastslås. I flere lande (ikke Danmark) er det dog et krav, at væddeløbsheste, der dør i forbindelse med løb, obduceres. Derfor har det i 2010 været muligt at lave den første større opgørelse (268 tilfælde) over årsagerne til pludselig død (tabel). Langt de fleste diagnoser knytter sig til hjerte- og eller lungesvigt eller indre blødninger, men dødsårsagen er ukendt i over 20% af tilfældene, og yderligere 25% er ikke bestemt med sikkerhed.

Vi må kigge dybere end under huden

Usikkerheden omkring omfang og årsager til pludselig død hos hest har givet anledning til en del spekulationer i hesteverdenen og videnskabelige diskussioner blandt dyrlæger. Generelt er forekomsten af pludselig død ens i alle aldersgrupper (føl og gamle heste undtaget) og er ikke relateret til specifikke discipliner. Intens træning gør dog, at hjertet bliver større (atlethjerte). Indledningsvis er udviklingen af atlethjerte en godartet effekt, men bliver hjertet for stort, kan det disponere for dårlig blodtilførsel til hjertemuskulaturen og uregelmæssig puls, hvilket kan forårsage hjertestop. Årsagen til den høje

PHILIP JUUL PEDERSEN

Baggrund som konkurrencerytter og tre års tjeneste ved Gardehusarregimentets Hesteskadron. Optaget på dyrlægestudiet i 2004, færdiguddannet i 2010 med speciale i hestesygdomme og nu ph.d.-studerende. Både bachelor-, speciale- og ph.d.-projekt er lavet inden for forskningsområderne hjertefysiologi/-elektrofysiologi, hjertesygdomme og pludselig hjertedød hos hest på KU-LIFE.

forekomst af indre blødninger hos hest, har man ment, var forårsaget af skader på blodkarrene pga. forhøjet blodtryk under træning. I alle tilfælde med indre blødning i opgørelsen fra 2010 kunne man dog ikke påvise nogen forandringer, der havde svækket karret. Den største udfordring i opgørelsen af pludselig død hos hest er dog at finde dødsårsagen i de mange uopklarede tilfælde. En sandsynlig årsag til mange af disse uforklarlige dødsfald er, som det er tilfældet humant, at de er forårsaget af rytmeforstyrrelser på hjertet. Disse kan opstå tilfældigt eller udløses af skjulte arvelige defekter (mutationer). Optimerede EKG-undersøgelser kunne her bidrage til opklaringsarbejdet, da sådanne mutationer forårsager forandringer på et EKG. Lærer vi at erkende disse forandringer, vil vi kunne undersøge slægtninge til pludseligt døde heste og drage konklusioner baseret herpå. Får vi kendskab til omfanget og arvegangen af disse defekter, vil vi endvidere kunne avle defekterne væk. Derfor forskes der i pludselig hjertedød hos heste på KU-LIFE, hvor de beskrevne mutationer søges kortlagt, så vi i fremtiden vil få langt bedre viden om disse tragiske dødsfald hos heste.